

ELŐFIZETÉSI DÍJ HELYBEN:	
Egész évre	6 frt — kr.
Félévre	3 frt — kr.
Negyed évre	1 frt 50 kr.
VDÉKRE POSTAN KÜLDVE:	
Egész évre	6 frt 60 kr.
Félévre	3 frt 30 kr.
Negyed évre	1 frt 65 kr.
HIRDETÉSI DÍJ:	
Egész oldal	20 frt.
Fél oldal	10 frt.
Negyed oldal	5 frt.
Minden felül minden hirdetésnél 30 kr. kőnyomtatási illeték fizetendő.	
Kivétel esetekben kedvezmény, többszöri hirdetésnél árlengedés.	

SZABADSÁG.

A „Szabadkai Közlöny“ után és helyett
kiadja: SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd.

A szerkesztőség és kiadóhivatal:
VII. kör, virág-utca 337. h. sz.,
hova a közlésre szánt levelek és kéziratok intézendők.

Hirdetések felvételnek ugyanott.

A „Nyilttér“ sora 15 kr.

Negyed oldalnál kisebb hirdetésnél a térmérték tekintetbe vétele nélkül minden szó után 5 kr. számítatik.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap. **➡ Egyes szám ára 15 kr ➡**
Számunként kizárólag a szerkesztőnél vagy a lapkihordónál kapható.

Kossuth Lajosnál.

A párisi világkiállítás megmozdította a világot. Megmozdult Magyarország népe is, hogy megnézzék azt az eddig páratlanul álló kincset, a mit a francziák a világ minden részéből összehalmozgattak. Aki teheti, bünt követ el önmaga ellen, ha e soha nem látott tanulságos kiállítás megtekintését elmulasztja.

Magyarország első társas utasai e hó 2-án délelőtt indultak utnak Budapestről majdnem kilencszázan. A kirándulók két külön vonaton hagyták el hazánkat, s bár maga az eddigi páratlan világkiállítás is elég vonzerővel bírily tömegeket csábítani el a meszsze vidékre; az első utazásnak még sem ez adta meg tüntető jellegét, hanem megadta az, hogy Turinban tegnapelőtt meglátogatták:

Kossuth Lajost.

A magyar nép kebléből azt az áhitatos érzést sem erőszakkal, sem mesterséges uton kiirtani nem lehet, amit a hontalan nagy férfiú iránt táplálunk.

Kossuth Lajos imádat-tárgya volt már 40 éven át, az marad haláláig, s ha Isten magához szölli, akkor emléke marad szent a magyar ember előtt addig, a míg nyelvünket beszéli nép. Amíg lesz egy ember e földön, aki elmeri mondani magáról, hogy: magyar.

Az ország minden vidéke képviselve van e nagyszerű csoportozatban. Nők, férfiak, sőt néhány gymnasia is ott állott Kossuth Lajos előtt, hogy hallja őt életében először, s talán utoljára, hogy lássa színről-színre azt az embert, akit 40 év előtt félvilág díszített, s akit bámul egész Európa ma is.

Kossuth Lajos meglepő jelenség történelmében.

Majd egy évszázad áll háta mögött, s Isten különös kegyelméből ma is a legjobb egészségnek örvend; dolgozik úgy, mint egy fiatal tudós, s beszél úgy, mint 40 évvel ezelőtt, amikor százezrek lelkét gyújtotta lángra, s szavaival egy egész nemzetet vezetett.

Az a nemzet kilencszáz képviseltje által állott előtte tegnapelőtt. Országgyűlési képviselők, orvosok, ügyvédek, tanárok, papok, színészek kiállották, hogy: „éljen Kossuth Lajos!“ Magyarország minden nagyobb városának intelligens eleme megjelent mintegy küldöttségileg a volt kormányzó előtt, csak Szabadka maradt az utolsók között.

Szabadka!

Szégyenli az ember maholnap, hogy szabadkai, mert itt nem tudják már ami uraink közül sokan mi az a függetlenség, mit tesz szeretni a hazát, s mit tesz áhitattal emelni kalapot a mult szentsége előtt.

Szabadkán megelégszenek azzal, ha térden csúszva magasabb helyről egy kegyelmes mosolyban részesülhetnek, ha e mosoly árnyékszerű ködében kényelmesen falatozhatnak akár a közügy rovására, s így biztosítják a hatalmat és rangot magoknak s hozzávalójuknak.

Fáj, hogy e magasztos pillanatban így kell szöllanunk szülővárosunkról, de mit mondjunk ezekről az emberekről, akik képesek voltak annyira lealacsonyodni, hogy Kossuth Lajos díszpolgárrá választásakor undok féregként a sárba húzták piszkos egyéniségüket, s onnan nyafogtak belé Magyarország lelkesedésébe.

Kossuth Lajos hontalan ugyan, de azért hazánk 33 nemes városa tartja nyitva kapuit előtte, mert ezeknek díszpolgára s mi hisszük, ha Isten egykor Kossuth Lajost erre vezetné, Szabadka népe is szentjeként fogadná falai közé, ha a magát magyarnak hirdető pánszláv szövetségi hatóság összes pandurjait állítaná is a tüntetők elé.

Az igazi magyar ember lelkéből kiirthatatlan a Turinban is elzengett ima:

„Éljen Kossuth Lajos!“

K. Illás.

Szabadkáról csupán Manojlovits Szánkó, Manojlovits László, Manojlovits János, Tipka Antal és neje vettek részt a turini ünnepélyen, a mi eléggé jellemzi városunk gazdag intelligenciájának magatartását.

A kiránduló társaság e hó 4-én érkezett Turinba, a hol vendéglőkben lettek elszállásolva, s a Valentin kertben nagyszerű ünnepélyt rendeztek.

Lapunk részére a következő távirat érkezett:

A „Szabadság“ szerkesztőségének

Szabadkán.

Turin, július 5 esti 8 óra.

Óriási lelkesedéssel fogadták Kossuthot! A fényes banketten először Helfy, utánna Kossuth szállalt meg nagy ovatio között s ezt követve a turini podesta köszöntötte fel Kossuthot. Égbeható evvivák között a katonai zenekar rázendítette a Kossuth és Rákóczy nótákat. Az egész társaság lefényképeztetett a nap emlékére, mely képek egyike Kossuthnak adatik át, a többi a tagoké marad. Fényképezés után a lelkes ifjúság maga húzta haza Kossuthot lakására.

A Kossuth Lajos látogatására Turinba ment kiránduló magyar társaság érdekes és a nagy hontalanságra bizonyára értékes ajándékot vitt Kossuthnak. Egy csinos szekrényben földet vittek ki a Kossuth monoki szülőházának kertjéből. Ezt a hazai földet Ábrányi Emil egy megható és hangulatos költeménye kíséretében adták át Kossuth Lajosnak.

A palicsi gyöngyélet.

Egy fürdőintézetben csakugyan gyöngyéletnek kellene lenni. A ki fürdőre megy az élvezni, szórakozni akar.

Meg van-e mindez Palicson?
Nincs.

A mi fürdőintézetünk nagyon hanyatlak, pedig meg kell vallani, hogy Palics iránt a mai hatóság élénken látszik érdeklődni. De mit ér ez ha nem oda és nem úgy költenek a miként kellene. Pedig évenként 10 ezer forint áll rendelkezésükre. Ezt eltemetik rendesen valahová. Ismételjük ma is — mint évek óta többször tettük, — Palicson csakis gyökeres reform segíthet. A nagy Palicsot zsülipek és töltéssel el kell zárni a kis Palicsról, hogy a városi moslék és esővíz oda ne hatoljon s építeni, díszíteni kell. Egy nagy palicsi kölcsön tereztendő, mely aztán a ma elszört évi 10 ezer forintokkal 30—40 év alatt törlesztetik úgy, hogy az évi bevétel egy része a megteremtett fürdő fenntartására fordítassék.

Ma Palics kihalt. Évről-évre kevesebb a vendég. A fürdőevad legszebb napjai vannak, és nincs vendég. De mit is csinálnak a vendégek?

A lakás rosz, piszkos, rongyos, és még drága.

Az élelmezés hitvány, csekély, és drágább mint bármelyik nagyhirű országos fürdőhelyen.

A kocsmái italok sem valami jók, csak borsosak.

A zenekar gyenge, új darabokat egész évad alatt alig hall az ember.

Szórakozás semmi.

A fürdőintézet vezetésével megbízott orvos lehet nagyon jó orvos, becsületes jó lelkű ember, de nem fürdő-orvos és igazgatónak való. Hogy mit és hogyan kell tennie, arról fogalma sincs. A fürdővendégek egy része nem is ismeri, a ki pedig mint beteg kénytelen igénybe venni segélyét, iparkodik Palicsról haza vagy másfelé. Kézi gyógyszer-tára sincs, legalább a napokban egyik fürdővendég előtt így nyilatkozott, hogy ha betegs menjen a városra, ott kaphat gyógyszerket is. És a beteg ott hagyta a fürdőintézetet.

Ez okok miatt hanyatlak Palics.

Előbbi esztendőkből, 6—7 évvel ezelőtt július elején már nem volt üres szoba. Van most. Nem kell előzőleg rendelni, és várakozni, akkor kap szobát a vendég a mikor akar.

És ez nem is lehet másként.

A ki pénzt költeni akarja, elköltheti ott a hol tisztaság, kényelem, jó étkezés, szórakozás és gyógyvíz áll rendelkezésére olcsóbb áron mint nálunk.

Van palicsi egyelet, van hatósági jóakarát, de nem tesznek semmit, s így aztán a palicsi gyöngyélet csak olyan gyöngyütk-féle élet lessz, tengődünk napról-napra a míg elbukunk végleg.

Még nem késő.

A polgármester még segíthet a bajon, ha komoly szándéka van Palicsot újjá teremteni, mert ha még egy-két év így repül el fejük fölött, bizony a mi kedves Palicsunkból épen semmi sem lessz.

Városi hatóságunk újabb botrányos gazdálkodása.

Alig van hét az évben, a melyen akár anyagi, akár erkölcsi károsodást ne okozna törvényhatóságunk vagy annak egyes tagja városunknak, úgy egyes adót fizető polgároknak.

Hogy ily vakmerő és durva sérelmet mer egy törvényhatóság vagy annak bármely tagja, az igazság, jog, és tisztességgel szemben elkövetni azt nem tulajdoníthatjuk más-

nak, mint azon számos palástolásnak, melyet a főispán a bűnös cselekményekkel szemben tanusít.

Ha a borfogyasztási hivatalban elkövetett visszaélések főczinkosai, ha a fa- és téglaszállítás körüli visszaélések bünrészesei futamnak, egy kis árlejtési visszaélés oly bagatellel dolognak tűnik fel, hogy a gazdasági szenator, — szerinte — azt minden lelki furdalás nélkül elkövethette.

Miből is áll tulajdonképen ez?

A városi tanács elhatározta, hogy a városház rozszant ablakai helyett ujakat csináltat. Erre nézve az ablak beállításához szükséges munkákra nézve árszabályzatot dolgoztatott ki, és az árlejtés f. évi május 12-én volt meg-ejtendő.

Ezen árlejtés a beufentesek érdekéből nem tétetett közzé s szabályszerűleg nem lett meghirdetve, csakis a formalitás kedvéért az árlejtés napjau a városház folyosóján függesztetett ki.

A beufentesek beadták zárt ajánlataikat és nehogy feltűnjék valakinek az árlejtés, a városháza-felé nem mentek. Csepella vállalkozónak véletlenül tudomására esett ezen árlejtés, csakhamar benyújtotta ő is zárt ajánlatát az asztalos munkára s azt személyesen vitte fel, várva az árlejtés megejtését. 10 óra elmúlt, s még mindig senki sem mutatkozott, míg végre Szigethy József gazdasági szenator hivatalos szobájából benyitott az árverési terembe, Nagy Mihály szintén vállalkozó kíséretében.

A zárt ajánlatokat felbontván, midőn kitünt, hogy az asztalos munkára Csepella 20% árleengedést tett s Nagy Mihály csak 1%-ot, ezt azzal nyugtatta meg, hogy nem tesz semmit, hiszen az ügyet úgy is ő fogja referálni.

Be is váltotta szavát, mert Csepella mellőzésével, Nagy Mihálynak rendeltetett az asztalos munka kiadatni, de oly feltétellel, hogy Nagy Mihály szintén az árszabályon alul 20% leengedés mellett tartozik a munkát teljesíteni.

Hogy Szigethy József gazdasági tanácsnokot Nagy Mihály holmi-féle asztalosmunka ajándékkal lepi meg, ahhoz nekünk semmi közünk, hanem hogy ezért Szigethy József gazdasági tanácsnok a város anyagi és erkölcsi rovására visszaélést kövessen el, ehhez mégis csak van szavunk.

Ez a szennyes ügy a közgyűlés elé fog kerülni, mert Csepella sérelmesnek találva u magára nézve a tanács határozatot, felebbé zést nyújtott be ellene.

Az itt előadottakból az tűnik, ki, hogy városunknál a gazdálkodás iránya valóságos mocsárba vezet.

Oly vakmerő szemérmelenséggel űzik egyesek a szakmájukba vágó intézkedésekkel a jogtalan vagyoni gazdálkodást, hogy azt a vak nem látja.

A Geiger-féle egy negyed millió lopásánál azon gyanuból, mert rövid idő alatt valaki vagyont szerzett, elfogatásokat eszközöltek. Egy nagy családdal bíró tisztviselő, kinek fizetése 1400—1600 frtot tesz ki és ezen felül nagy lábon él, mig hivatalba lépése előtt, tisztességes kereset mód mellett agyon exequáltott, ma telkeket vásárolni, és azon ezrekre menő építkezéseket képes keresztül viinni, és senkinek sem jut eszébe, vagy ha eszébe jut is, de senki nem kéri tőle, hogy miből tellik mindez? jöllehet az illetőt sem örökség, sem szerencsejáték révén nem érte kedvezmény.

Igy váltatik be azon váltó, a melyet a Mamusich-Antunovic szövetséget uralomra jutása előtt kibocsájtott.

Nagy az öröm.

Zombor egyik lapjában a pénzügyi igazgatóság hovatályozása tárgyában legközelebb a következő közlemény jelent meg:

„Zombor kapja a pénzügyigazgatóságot. Nagy az öröm! a pénzügyigazgatóság elhelyezésének kérdése, — mely a mult közgyűlésen Barthal József bizottsági tag urat felszólalásra bírta s akinek ajánlatára — mint arról annak idején megemlékezünk — a város kiküldte a főispán, polgármester és Koczkar Zsigmond, orsz. képviselőt, hogy utazzanak ez ügyben Budapestre, mert híre járt, hogy Szabadka város részéről követség volt Pesten a pénzügyminiszter urnál azon czélból, hogy a pénzügyigazgatóságnak Szabadkára helyezését kieszközöljék — Zombor város javára dönt el. Mint biztos forrástól értesülünk a pénzügyigazgatóság már augusztus hó 1-én jön Zomborba. Ideiglenes hivatal helyisége a volt Gertinger jelenleg Fernbach-féle házban, az apatini utcában lesz.”

Ha ezen közlemény tartalma való, úgy nem tudjuk mitféle véleményvel legyünk, egyrészt Zombor város telhetetlensége, másrészt ami intéző körünk telhetetlensége fölött. Zombor város, ez a maroknyi lakosság annyira elkapta magát, hogy egész szemérmetlenül követel magának mindent városunk rovására.

Huszen ha a közlemény való, ma holnap a hivatalnokok száma felét fogja tenni a város lakosságának.

Vagy azt hiszi Zombor városa, hogy mert a megye székhelyével bír, a pénzügyigazgatóság odahelyezése is számíthat?

Huszen azon körülmény, hogy a megye székhelye is Zomborban van, egy okkal több arra, hogy a pénzügyi igazgatóság Szabadkára helyeztessék.

Ne legyen Zombor telhetetlen papzsák és ne kívánja, hogy az állam mindent belétömjön. Vagy talán Zombor városának érdeme és előnye van Szabadka fölött?

Kétségbe vonjuk. Szabadka sz. kir. város harmadik város Magyarországon, terjedelmes határánál fogva fölér egy kis megyével, úgy hogy Zombor hozzá képest ugyszólván kis község.

Vasuti forgalmánál fogva Magyarországon maholnap Pest után fog következni, Zombornak egyetlen egy vasut vonala van, az ugynevezett alföldi fümei vonal.

Hát csak nem kívánhatja azt Zombor, de a kormány sem, hogy oda kényszerítse Bács vármegyét, miszerint pénzügyei elintézése végett először Szabadkára utazzék, és innét a nagy Szabadkával a kis Zomborba.

Elvárjuk hatóságunktól, valamint ezen hatóságot, de minden esetre a kormány érdekeit képviselő földbirtokos uri családoktól, hogy egész befolyásukat felhasználják, hogy ezen megszegényítő és lealázó esemény be ne következék.

Mutassák meg ne csak szóval és dicsőben, hogy hol van az ész és a vagyon, mutassák meg, hogy a hirdettet ész és vagyonnal imponálni tudnak nemcsak lefelé, hanem fölfelé is. S ha tényleg nem tudnak, akkor ne vindikáljanak maguknak soha semmiféle érdemet közügyeink elintézésében.

Hatóságunknak pedig azt a tanácsot adjuk, hogy ugyancsak a kormány előtt szerzett érdemeinél fogva ne várja összetett kézzel és télenül azt a szomorú végét Szabadkának, miként préseli össze Szeged és Zombor.

K. Háts.
Nr. 2.

Az italmérsi jog megváltásához.

A pénzügyminiszter az italmérsi jog megváltása folytán adandó kártalanítás tárgyában bejelentendő igények határideje nézve — amint értesülünk — legújabb rendeletet adott ki, melynek szövege a következő:

„Az 1889. évi XXXIII. t.-cz. 5. §-ában nyert meghatalmazás alapján, az igazságügyi miniszterrel egyetértőleg elrendelem, hogy az italmérsi jogra, vagy az italmérsi jog helyébe lépett kártalanítási igényre vonatkozó összes igények és követelések, ideértve azokat a zálogjogi igényeket is, amelyeknek bejelentési határideje különben az 1888. XXXIV. t.-cz. 21. §-a értelmében 1889. évi december 31-én jár le, az ugyanazon törvényzcikk 28. §-a alapján vezetett naplóba leendő bejegyzés végett az illetékes kir. adófelügyelő, vagy kirendelt helyettesénél, ha az igényelő azt akarja, hogy igénye az 1889. XXXIII. t.-cz. alapján adott előlegek erejéig a naplóba előtte bejegyzett zálogjogokat megelőzze, 1889. jul. 31-ig okvetlenül bejelentendők. Saját érdekek megóvása czéljából figyelmeztetnek ennél fogva az érdekeltek, hogy valamely italmérsi jogra, vagy az annak helyébe lépett kártalanítási igényre vonatkozó összes igényeiket és követeléseiket, ideértve a zálogos hitelezőknek azon követeléseit is, amelyeknek bejelentési határideje különben az 1888. évi XXXVI. t.-cz. 21. §-a értelmében, 1889. évi december 31-én

jár le, az 1888. XXXVI. t.-cz. 28. §-a alapján vezetendő napló baleendő bejegyzés végett az illetékes kir. adófelügyelőnél 1889. jul. 31-ig annál bizonyosabban jelentsék be, mert az 1889. évi jul. hó 31-ke után érkező bejelentésekkel bevezetett kért bármily igényeket, ha érkezésük előtt az 1889. évi XXXIII. t.-cz. alapján adott előlegek erejéig zálogjogok jelentetnének be, ezek az utóbbi zálogjogot megelőzik.”

A jogügyi bizottság ez ügyben e hó 3-án ülést tartott, melyben az italmérsi jognak a magas kincstár részéről leendő megváltása tárgyalatott. A bizottság a következő véleményt adta: Az italmérsi jognak Szabadka szab. kir. várostól leendő megváltása, az 1888. évi XXXVI. t. cz. 7-ik szakasza értelmében eszközzendő oly értelemben, hogy az 1882. évi január 1-től 1886. évi december 31-ig terjedő időre hivatalosan felülvizsgált zárszámadás veendő kártalanítási alapul, mert törvényhatósági joggal felruházott városokra nézve egyedül a most mondott törvény 7-ik szakasza mérvadó, amennyiben külön eljárást az idézett törvény 6-ik szakasza értelmében igénybe venni nincs jogositva. Külön eljárásra Szabadka szab. kir. város közönsége jogositva nincs, mert az 1888. évi XXXVI. t.-cz. 6-ik szakaszában előírt egyik feltétel sem alkalmazható Szabadka városra nézve a kártalanítási összeg megállapításánál. Előadottak alapján a jogügyi bizottság véleményezi, hogy az 1882. évi január 1-től 1889. évi december 31-ig terjedő időre hivatalosan felülvizsgált zárszámadás alapján megállapítandó kártalanítási összeg a törvényhatósági közigazgatási bizottság albizottsága előtt elfogadható.

Tanügy.

(Főgymnáziumunk zárünnepélye.)

A „Pest” szállóhoz címzett vendéglő nagyterme a mult hó utolsó napján zsűfölség megtelt. Erdekeltek szűlők s rokonok s a tanügyemberek feles számban tölték meg a termet, mintha csak egy érdekes városi közgyűlésre gyülekeztek volna.

A zárünnepélyt Mérey Akos tanár nyitotta meg annak kijelentésével, hogy az igazgató betegsége folytán, gátolva van tisztének teljesítésében; mire a főgymn. énekkar a program szerint rázendítte: „A hazza és a külföld” című dalt; majd az igazgatónak „a tanév története” című évi jelentése olvastatott föl. Magyar népdalokat énekelte: Bodroghi Karoly III. oszt. tanuló; szavaltak Kohn Jenő VI. és Pollák Béla VIII. oszt. tanuló; nyertes pályamunkákat olvasták föl: Roth Mór VII., ki a Széchenyi-díj-ből nyerte az első és Pollák Béla VIII. oszt. tanuló, ki „Ross-Schoffer”-féle pályadíjt nyerte el; a nápolyi dalt énekeltek: Mamuzsis Béla, Nagy Lajos és Bodroghi Karoly tanulók.

Ezután a jutalom- és ösztöndíjak kiosztása következett:

A Széchenyi Istvánról nevezett városi jutalomdíjat elnyerték: Grosz Antal VIII., Neoresics Kálmán VII., Piller Arthur VI., Budincevics János V., Nagy Lajos IV., Bodroghi Karoly III., Manojlovich Milán II. B), Cseke Gyula II. A), Vidákovits Lukács I. B) és Bittermann József I. A) osztálybeli tanulók. Irodalmi pályadíjat nyertek Roth Mór VII., Tomasits János VIII. és Pollák Béla VIII. oszt. tanulók.

Mukits Gergely-féle jutalomdíjat (60—60 frtot) elnyerték: Tomasits János és Vojnits Jakab VIII. oszt. tanulók.

A „izraelita” jutalomdíjban részesítettek: Klein Izidor VIII. és Neoresics Kálmán VII. oszt. tanulók.

A „Zsuffa”-féle jutalomdíjat nyerte: Grünfelder Mihály VI. oszt. tanuló; a „Vojnich Máté”-féle ösztöndíjat: Vizner Máté III. A) „Czorda Bódog”-félé Bodroghi Karoly III. A) „Szalay”-félé: Takács Menyhért I. B) oszt. tanuló.

Matkovics Bertalan bajmoki plébános ezer frtos alapítványának kamatait nyerték: Matkovics József IV., Bukvics Szaniszló III., Siantics Béla és Sarcsevics Miklós II. B), Hegedüs Ferenc II. A), Vidákovics Lukács I. B), Bittermann József és Poljarkovics Benedek I. A) oszt. tanulók.

Egy-egy drb. aranyat kaptak: Eszes Menyhért V., Decsy József IV., Kiss Albert V., Geiger Jenő I. B), Krausz Ármán I. A) és Takács Menyhért I. B) osztálybeli tanulók.

A szabadkai takarékpénztár és népbank 30 frtos jutalomdíjat nyerte Matkovics János VIII. oszt. tan.

Könyveket kaptak: Klein Izidor és Pollák Béla VIII. oszt. tanulók.

E szerint jutalom- és ösztöndíjakban kiosztott 543 frt 72 kr. és 6 drb. arany.

Bucsbeszédet tartott Tomasits János VIII. oszt. tanuló befejezésül pedig a gym. énekkar a „Hymnus”-t énekelte.

—

A szegedi m. kir. bábaképző-

intézetnél a legközelebbi — október hó 1-én kezdődő — magyar-német tanfolyamra,

12 tanuló részére egyenkint 40 forintnyi állami ösztöndíj van rendszeresítve. Felhívotnak mindazok, kik azt elyerni óhajtják, hogy a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumhoz intézett, keresztlevelel erkölcsi és szegénységi bizonyítványval felszerelt belyegtelen folyamodványukat augusztus hó 31-ig az ottani igazgató-tanárhoz nyujtsák be.

Az ujvidéki kir. kath. magyar főgymnáziummal kapcsolatos tápintézetbe a jövő tanévre a tanulók fölvétele következőképen történik:

A tápintézetbe felvétetnek az ujvidéki kir. kath. magyar főgymnáziumba járó nyilvános tanulók vallás és nemzetiség különbözősége nélkül.

A felvétel iránt az illetők szűlői, vagy azok helyettesei a felvételt kívánó ifju iskolai bizonyítványának és keresztleveleének csatolása mellett, a főgymnázium igazgatójánál július hó 30-ik napjáig irásban tartoznak jelentkezni. Az igazgató a jelentkezetteket, a felvételre nézve, augusztus hó 5-ig irásban értesíti. A tápintézet havi díj 11 frt, mely 2—2 óra előre fizetendő; ezen felül a lakásdíj, fűtést, mosást, világítást és tisztogatást is bele számítva, havonként 6 frt, mely 2—2 óra szintén előre fizetendő.

Az ifjusági „Segély-alap” állásához képest néhány szegény, de jeles és jó előmenetelű, példás magaviseletű ifju a jövő tanévben is részesítettü fog a havi díj felének, vagy negyedének elengedésébe; a lakásdíj fizetésétől azonban senki sem menthető fel. A kik ily kedvezményes helyekre óhajtanak felvétetni, iskolai és szegénységi bizonyítványval ellátott kérvényeiket a főgymnázium igazgatójánál szintén július hó 30-ik napjáig adják be. Később érkező jelentkezők és kérvények figyelembe nem vétethetnek.

Szintén jelentkezni tartoznak azok is, kik a tápintézetnek már a mult tanévben növendékei voltak.

Kelt Ujvidéken, 1889. július 3-án.

Frankl István,
igazgató.

Irodalom.

Nincsen a magyar eszládoknak olyan gazdag könyvtára, melyben annyi szellemi szórakozást találhatna a család minden tagja, mint a memyit a „Képes Családi Lapok” válogatott közleményei nyujtanak. Nincsen a családi életnek s a gondosan vezetett magyar vendéglő részétől háznak olyan kérdése, melylyel e lap melléklete a „Nő a háznál” szakavatottan ne foglalkozna. A „Képes Családi Lapok” előzetési ára a „Nő a háznál” című dívat-melléklettel együtt egész évre 6 frt, félve 3 frt, negyedére 1 frt 50 kr. s a kiadóhivatal (Budapest, nagy koroná-utca 20. sz.) melyhez az előfizetések legezésérilben postautalványon intézőndők, kívánat a bárkinek ingyen és bérmentve szolgál mutatóványszámokkal.

Közgazdaság.

A „Magyar-francia biztosító-részvénytársaság” június 30-án Bittó István elnöklele alatt tartott üléseben örveletes tudomásul szolgált, hogy az igazgatóságnak sikerült a társaság pénzügyi rekonstrukciója. Az erre célzó első lépés az volt, hogy az igazgatóság a szállítványbiztosítási kockázatokat az értékszállítványi biztosítások kivételével veszteség nélkül a Düsseldorf szállítvány-biztosító társulatra ruházta át. Az osztrák Phönix-részvényeket a francia-orosz banknak eladta s a kezelési költségeket leszállította. Ezáltal a társaság oly helyzetbe jutott, hogy kockázatai minősége semmi részben sem kedvezőtlenebb, mint bármely más, a monarchiában működő társaságé. Az igazgatóság mely megelégedéssel konstatálja, hogy az üzlet terjedelmében a fölmerült aggályok és rozskaratu híresztelések daczára semmi nevezetesebb csökkenés be nem állott. Ez köszönhető elsősorban a társaság páratlan buzgalmu ügynökei és képviselőinek, kiknek az igazgatóság teljes elismerését fejezi ki, továbbá a biztosított közönségnek, mely bizva a társaság fennmaradásában, változatlan hűséggel tartotta fenn vele üzleti összeköttetéseit. A társaság jelenlegi vagyoni állapota a következő: Szemben a négy millió forint részvénytőkével, a 966 939 frt 86 krt tevő agió s-a 100,462 frt 38 krt tevő tőketartalékkal, összesen celhat 5,067,402 frt 24 krral 3 634 001 frt 99 kr. veszteség állván, tiszta vagyouul 1,433,400 frt 25 kr. és a mult rendes közgyűlés határozatából alakított s 399,395 frt 20 krt tevő kétes követelések tartaléka marad. E vagyoni állapot s az igazgatóság javaslata alapján elhatározza a közgyűlés, hogy a részvénytőkét 500,000 frtra leszállítván, a fent kimutatott 1,433,400 frt 25 krból fennmaradó 933,400 frt 25 krból tartaléktőkét alakít. Egyuttal elhatározatott, hogy a fentiek szerint 500,000 frtra leszállított régi rész-

vénytőke 15,000 drb egyenként 100 frtról szóló új részvény kibocsátása által 2 millió frtra fölemeltetik. Ezek szerint a társaság részvénytőkében 2,000,000 frt, nyeremény-tartalékban 933,400 frt 25 kr., kétes követelések tartalékban 399,395 frt 20 kr., összesen 3,332,795 frt 45 kr. tőkével rendelkezik, mely összeggel, hozzávéve a díj és kártartalékul kimutatott 4,915,193 frt 76 krt, összesen tehát 8,247,989 frt 21 krt, a társaság teljes joggal számithatja magát ismét a Monarchia legnagyobb alapu biztosító társaságai közé. Igaz ugyan, hogy a társaságnak eredetileg 4 millió arany frtnyi részvénytőkéje volt, de tekintve, hogy a Phönix-részvények megszerzése óta 1,600,000 frt állandóan el volt veszve a társaság saját üzletétől, a vagyoni állapot az eredetinel nem kedvezőtlenebb. Bejelentette az igazgatóság azt is, hogy az új részvények elhelyezése francia tőkepezések és budapesti előkelő czégek által 1,150,000 frt eleve biztosított. Az új részvényekre alapszabályszerű előjog a régi részvényeket illeti, az esetre, ha ez előjog teljesen igénybe nem vétetnek, az új részvények átvételét garantirozza legalább 4000 drbot egy francia vagy részvényesekből álló konzorezium és körülbelül 7500 drbot egy budapesti előkelő czégekben álló csoport, melynek tagjai: Brüll Henrik és fia, Deutsch Ig. és fia, Fischl testvérek, Herzog M. L. és társa, Kohner Adolf fia, Lederer testvérek, Müller Vilmos, Strasser és König, Sváb Károly, tornyai Schossberger Henrik stb., úgy hogy 1,150,000 frt elhelyezése minden körülmények között biztosítva van.

Pénteki piacunkon kevés élénk-ség uralkodott. Atalában minden terményből kevés került elő. A gabonáarak jelentékenyen emelkedtek, de valószínűleg a gazdák még nem neszték ki, azért a piacra kevés hozatott be. Az árak hivatalosan jegyzékeltettek: tiszta buza 7-20—7-50. Kétszeres 6-20—6-50. Rozs 5-10—5-40. Árpa 5-10—5-40. Zab 5-10—5-40. Tengeri 4-30. Gyapju 74—80 frt Széua kötetlen mm. 2-60. A baromvásár szintén éléktelen volt. Hal kevés, baromfi igen sok. Az átlagos forgalom gyöngye és kötött volt.

Az aratás és vetéseink állása.

Az aratás lehangoltsággal kezdődött meg. Azok a szép remények a jó terméshez, miket a gazdák és aratók a jó idő folytán ahhoz kötöttek, nagyon, de nagyon leohadtak. Árpa alig adja meg a magot. Buza gyöngye, a szem szorult és már bevégzetnek tekinthető, hogy a termés a tavainál jóval kevesebb lesz. A zabterméshezi kilátások is apadtak, még csupán a tengeri és egyéb kapásnövények jó termésére számithatunk. Tengeri títetvényeink ez idő szerint már több, mint egy méter magasak s oly gyönyörűek a legtöbb részén határunknak, hogy ahhoz fogható Szabadkától Budapestig sehol sincs.

Közönség köréből*.)

(Verekedés a rendőrségnél.)

Rendőri közügyeink nagyrészenek botrányos, hanyag és neveletlen paraszt viselkedése páratlan az országban. Nincs semmi isko ázott-ságuk, kevés kivétellel nagyobb uraknak hiszik magukat mint a kapitányok bármelyike, sőt akad ember köztük, a ki magával a főkapitánynyal is szembe száll, mert protektor a polgármester, a ki a kortesjutalomként rendőrt teremtett a renhez, nem szokott emberekből is.

E hó 3-án reggel 5 óra felé, ezek közül az emberek közül kettő annyira megfélekedett magáról, hogy ha azt más cselekszi, rendőrileg kell, hogy okvetlenül erősen süjtassanak, így pedig bántatlanul menekszenek meg.

A konstáblervezető hajnali siestát tartott egy rendőri, de nem orvosi felügyelet alatt álló háznál, valószínűleg azért, hogy jobban felügyelhesen az ott történendőkre. Reggeli 5 órakor odajött a kortesma ajtajához egy puszta albiztos két legényvel, s döngtetni kezdé az ajtót, valószínűleg azért, hogy ő ismét a konstáblervezetőre ügyelhesen, vajjon miként ügyel az a házbellekre. Ennek az egymásra ügyelésnek az lett a vége, hogy a konstáblervezető ajtót nyitni nem akarván, az albiztos felszakította azt, s kiugratta a rendőrt ingben-gatyában nyugalmas téskéből, a házbelleket pedig Éva forma kosztümben szétzavarta az utcán.

A konstáblervezető revolvert ragadott, hogy lelővi nyugalmának háborogatóját, ez pedig karddal kezében hadonázott, s csak az összesereglettek erélyes közbelépésének köszönhető, hogy még ennel is nagyobb skandalum, vagy pláne vérengzés nem történt, a rendre és közcsendre így ügyelő s egymást elpüfölvé ellenőrző szabadkai rendőrök között.

*) E rovat alatti közlemények díjmentesen közöltek. Szek.

És most kérdjük, — nem a főkapitányt, mert tudunkal nem ő parancsol nálunk a rendőröknek, — hanem kérdjük a polgármestert:

1. Ismeri-e a korteshadának általa kinevezett gyámoltalan példányait?

2. Szándékozik-e alaposan megrostálni hadseregét, s értelmesebb, az állam h. vatalos nyelvét értő, katonaviselt és tisztességes emberekből alakítani meg a rendőrséget?

3. Tudja-e a főtebb említett botrányos történetcskét, s tudja-e orvosolni azt?

Nem szennyezne be kezét hídje el, ha a nyilván felvetett kérdésekre nyíltan megfelelne.

Szabadkán, 1889. évi július hó 4-én.

Többen, a kik látták a skandalumot.

HIREK.

Az előfizetési nyugták szives beállítását kérjük. Helyben hához viszik s fizetni lehet könyv és nyugta mellett együttesen, vidékről utalványon küldhető.

Államtitkári kinevezés. A hivatalos lap legutóbb száma közli Czorda Bódog kuriai bírónak — általunk már jelzett — kinevezését igazságügyminiszeri második államtitkárrá. Az erre vonatkozó legfelsőbb kézirat így hangzik: Igazságügyi magyar miniszterem előterjesztésére, Czorda Bódog kuriai bírót az igazságügyminiszteriumhoz második államtitkárrá neveztem ki. Kelt Bécsben, 1889. évi június hó 24-én. Ferenc József s. k. Szilágyi Dezső, s. k. Az új igazságügyi államtitkári tiszteltetésre e napokban a felső-margitszigeti vendéglőben fényes és sikerült bankettet rendezett a Budapesti ügyvédvizsgáló-bizottság, melynek Czorda Bódog több éven át egyik elnöklő tagja volt. A felköszöntők sorát Vajkay Károly nyitotta meg, ki mindenekelőtt tudtára adta a társaságok, hogy a Czorda kinevezését tartalmazó királyi leirat már leérkezett. E kijelentés viharos éljenzéssel fogadtattott, Vajkay ezután Czorda érdemeit sorolta elő s Czorda egészségére üresítette poharát. Czorda Bódog Vajkay Károlyt éltette. Havas Károly kir. táblai bír., a budapesti ügyvédi karra emelte poharát. Sik Sándor dr. és Nagy Dezső dr. a bírói karra és az ügyvédi és bírói kar közti összhangra emelte poharát.

Kossuth Lajos magánlevelet intézett Hely Ignác orsz. képviselőhöz, melyben a következők közléteit kéri. „Mégint küldök egy magyar pénzjegyes levelet, mégis csak minden fogalmat meghalad ez a szekura. Kérem ígasson még egyszer a lapokba egy kis felszólalást, akár az én nevemben, akár a magáéban, oly értelemben, hogy engem nem szünnék meg örökös segélykérőkkel zaklatni a hazából, ámbár már ismételve kijelentettem, hogy nincs módomban segíteni. E zaklatások közt a legbosszantóbb az, hogy 48-iki pénzjegyeket küldöznek hozzám, beváltásukat kérve. Kijelentem, hogy az ily küldeményeket ezentúl nem érkezetteknek tekintem, nem fogok felőlök tudomást venni, és sem megtartásukra, s m visszaküldésükre nem vállalkozom. S kérje fel ön, instálom, ugy a fővárosi, mint a vidéki lapokat, hogy e nyilatkozatom felvételével engem e kellemetlen zaklatásoktól megmenekedni segítsenek.”

Czorda Bódog államtitkár néhány nap mulva városunkba érkezik, hogy évenként szokásos látogatását Palicson megtegye. Perich Mihály mint a nemzeti kaszinó elnöke egy bizottságot hívott össze, hol határozatba ment, miszerint a közbecsülés és szeretetben álló földink tiszteltetésére Palicson bankett rendeztetik.

Jankovich Kázmér tisztviselő ügyész szabadságra menvén, helyettesül a főispán Landauer Adolf alügyészt, ennek helyére pedig Dr. Biró Károly árvaszéki jegyzőt, az arvaszékekhez pedig Birkás Kálmánt helyettesítette.

Kuluncsits József városi főjegyzőnk még mindig a lipótmezei tébolydában van. Lapunk szerkesztője pár nap előtt meglátogatta a szerencsétlen s szerinte a főjegyzőnek más baja nincs, mint beszéde gyenge, idegei megvannak támadva, de teljes józanul beszél, helyzetét ismeri, emlékező tehetsége is rendes, s valóságos bünt követ el Mamuzsits Lázár és Landauer Adolf, hogy az így is tökre tett embert ott engedi elpusztulni. Kuluncsits kijelentette, hogy ő érzi maga is, miszerint most már munkaképtelen, hangja elveszett, jobb keze munkára képtelen, s ez az ában sincs többé hivatalába lépni, csak adják meg neki ami őt eddigi szolgálata után törvényesen megilleti. Ha teljesen okos embert csuknának abba a szomorú házba, annak is meg kellene ott bolondulni.

Úrge Ignác lazarista atya hofitársunk hosszú időn át Chinában hitterjesztő f. hó 9-én kedden a reggeli vonattal érkezik Szabadkára Petolo nevű chinai fiuval, és itt vasárnapig a préposti-plébános vendége lesz; — célja a misszióra gyűjtéseket eszközölni.

Vasárnap azaz 14-én a templomban fog szónokolni; 13-án: azaz szombaton d. u. 1/2 7 órakor Palicson, 14-én: azaz vasárnap 11 órakor a „Pest szálloda“ nagyszobájában szándékozik felolvasni tartani Chináról. Ezen előadásait, mint érdekes és tanulságosakat, a fővárosban és a vidéken is széles e hazában meleg rokonszenvvel fogadták, és népszerűbb helyeken egyes körök külön előadás tartására is felkérték.

Az igazságügyi palota kérdése megoldott ugyan, de az építkezésnek még nyoma sincs. A tanács ez ügy sürgetése miatt megbizta Hevér Géza főkapitányt és Szigethy József tanácsnokot a Budapestre utazással, hol Czorda Bódog államtitkárral fognak értekezni. A kiküldöttek tegnap elutaztak.

A legújabb sajtóper. Jó Károly sajtóügyi feljelentést tett Galfy György ellen, mert ez őt vádolta, miszerint egy orvost új évkor pénzzel vesztegetett meg, hogy egy évig nyugodt legyen tőle, s azért is, mert azt állította róla, hogy dr. Patek lakásából kidobta. Gyönyörű tárgyalás lesz ez is ha abban nem marad.

Az eléggé ismert Benedek Gyula tornanemester-féle fegyelmi ügye e hó 1-én tárgyalott. A fegyelmi bizottság tagjai voltak: Fehér Ipoly tankerepléti főigazgató, dr. Vázony Tivadar, zombori állami főgyógy. tanár és Kertész Nándor Szabadka városi tanácsnok. Az eredmény még eddig — hivatalos titok, illetőleg a vallás- és közoktatásügyi miniszter elbírálása alatt van. Mint utólag értesülünk, amint városszerte is beszélék, a fegyelmi bizottság Benedeket 300 frt pénzbírsággal sújtotta, illetőleg ezen összeget hozta javaslatba a miniszteriummal azzal, hogy ezen összeget 60 frtnyi egyenlő részletekben öt hó lefolyása alatt tartozik lefizetni.

Gyászrovat. Dulics Lukács nagy gazda, ki csak legközelebb násitette Tamásiát a csinos Szatipics Erzsébettel e hó 1-én életkora 41-ik évében rövid szenvedés után elhunyt. Nejea kivül 3 gyermeke és öreg apja a dús gazdag Dulics Antal gyászolják. Temetése nagy pompával és részvétellel ment végbe. — Városunk egyik előnyösen ismert iparos a Popper Adolf borkereskedő és cipész, e hó 1-én 46 éves korában jobblétre szenderült. A megboldogultat, neje és 7 kiskoru árvája siratják. Béke hamvaikra.

Hirtelen halál. Ruth Ferenc, Prágából hozzánk került templomzenész e hó 4-én 60 éves korában szélhűdés következtében hirtelen elhalt.

Szerencsétlenség. Kungl József, Kuluncsics Jakab helyb. gazda eselődje f. évi június hó 28-án a Damjanits-utczában kocsijával elgázolta öz. Vojnits Judrics Mátyásné szül. Vidákovits Helena agnőt, ki fél óra mulva meg is halt. Kungl József átadatott a kir. ügyészségnek.

Tűzet jeleztek péntek este a szerb templom mellett, s a tűzoltóság is kivonult. Volt tűz, de a szerbek szt. ivánja tűzét ugárálták oly magas lángokot át, hogy 2—2 1/2 öl magasságban égett az összehordott törmelék, s eloltása egy teljes órát elrabolta tűzoltóságtól. Az ily komédiának a rendőrség elejét vehetné, mert egy kis szél esetén a legnagyobb szerencsétlenség történhetik.

Tűzi láрма volt f. hó 2-án délután, csak láрма volt, de nem tűz. — Július 4-én este pedig a czirkusz ponyvája kapott lángot, de a jelenvolt tűzoltók azonnal észrevették a bajt, eloltották s az előadás tovább folyt zavartalanul, a közönség a tenyegélt bajt észre sem vette.

Vasuti szerencsétlenség. Rozenberszky Károly 1 1/2 éves fiacskaja Gergely, f. július hó 3-án estefelé felmászott a vasuti sínre s a Palics felé menő 1/2 7 órai vonat a gyermeket elgázolta, igazában ellökte. A mozdonyvezetőt amint megpillantotta a gyanútlanul játszódozó gyermeket, azonnal megadta a vészjelét, de arra senki nem ügyelt, a vonatot pedig megállítani már nem lehetett. A szerencsétlen gyermek homlokát csapta meg a kocsis lépcsője s koponyacsontját bevágta. Az utasok rémülve látták elterülni a gyermeket s mikor a vonat végre megállt, többen kiugráltak meglepetésére s az utasok közt volt dr. Smier fiatal orvosunk adta az éppen akkor odaért anyának az első tanácsot, hogy hideg vizes ruhával kösse be fejét s azonnal a városi kórházba vigye. A sérülés halálos, aligha kiheverheti. A gondatlan anya ellen a kellő megbüntetés végett a lépések megtették.

„Közönség köréből“ czim alatt lapunk mai számában a polgármesterhez egy nyílt kérdés intéztetik többek által. Sokban igazuk van az illetőknek, de a legutóbbi rendőri botrányra vonatkozó kérdésben a választ már mi is megadhatjuk. Értesülésünk szerint Kádár Mátyás és Boros István volt a két botrányhős, ezek pedig e miatt állásuktól megfosztattak.

Br. Rudits-utca. A czimnek nem felel meg méltólag az a rendelkezés, amely ezen utczában, különösen az utca nevével viselő ház előtt közvetlenül tapasztalható; állítólag egy pecze-gödör nyílik ki a fal tö-

vébe, amely csupán egy halmaz téglatörmelékkel van befödve, ugyancsak hetek óta járda nagy darabon föl van törve. Ezen épületek másik oldalán Mihály-utczában megvalóságos ronda, fészkek van, amelyet már többször figyelmébe ajánlottuk ugyan a rendőrségnek, de nincs aki rá gondoljon. Ismételve ajánljuk ezen rendetlen állapotokat a rendőrség figyelmébe és főlhívjuk, hogy a lehető legrövidebb idő alatt hozassa rendbe, mert különben kénytelenek leundünk felsőbb hatóságnál feljelentésünket megtenni. (Bek.)

Magnetikus álm. A napokban egy fiatal ember egy helybeli békebíróhoz hozott egy darab papírról diktálta H. V. írónaknak a peres felek neveit, lakását és a követelt összeget; mikor ennek vége volt, ránez az írónak és elképedve veszi észre, hogy az írónak delejes álomba merült, a toll keresztüliszurta a papírost és megakadt.

A nagy. kir. államvasutak szabadkai városi menetjegy-íródjája f. évi július hó 15-én a délután 2 óra 25 perczkor induló személyvonattal kirándulást rendez Budapestre és vissza következő rendkívül mérsékelt árak mellett: II. osztály oda és vissza 7 frt 40 kr. III. osztály oda és vissza 5 frt 30 kr. E jegyek 14 napig érvényesek és a visszautazásnál a személy- és gyorsvonatu különlet ráfizetése mellett a gyorsvonatra is érvényesek. E kirándulásban résztvenni óhajtok ebbeli szándékukat — mely meg nem másítható — személyesen vagy levélben okvetlen július hó 10-ikéig a városi irodával közöljék, nehogy a nem jelentkezés által a kirándulás rendezése lehetetlenné váljék. A jegyek csakis a városi irodában kaphatók.

Új pénzügyi szervezés. A pénzügyminiszter a folyó hó 2-án megjelent hivatalos lap szerint leiratilag értesítette az összes törvényhatóságokat, hogy az új pénzügyi szervezés folyó évi augusztus hó 1-én lép életbe. Ezzel egyidejűleg értesülünk, hogy a mi pénzügyigazgatóságunk Zomborban lesz.

Műlovarda Szabadkán. A Temesvárról Sidoli T. igazgatása alatt ideérkezett műlovarda a napokban kezdte meg a Maria-Terézia-téren felállított lovardai helyiségben csakugyan fényesen és reudkívülnek mondható előadásait. A kitünően idomított lovak, de különösen Blondin, a csodaelefánt, alig felülmulható mutatványait bámulatra ragadják a naponta szép számmal megjelenő közönséget. A személyzet közül különös dícséretet érdemel Bono János és Bono aszszony, mint kiváló grotesk és parlorce lovaglók s Petriai a kitünő kauszok ember és légtornász. Nem kevésbé érdekesek Sidoli Cezár jockey-lovar bámulatos ugrásai és Sidoli Ferenc jonoleus mutatványai. A gyermekvilág mulattatására vannak a társulatnak bohócjai, élükön az ostoba Ágostal. Ajánljuk a kitünő társulatot a közönség becses figyelmébe, annai is inkább, mert a jelenleg Budapesten szereplő s országos látogatottságnak örvendő amerikai czirkusz az itt működő személyzetet nemcsak fölül nem mulja, de sok tekintetben utól sem éri.

Jutalomjáték. Érdekes jutalomjátékot ad az itt időző műlovarda igazgatósága, — egy kitünő tagja Sidoli Ferenc a felülmulhatlan grotesk parlorce s salto mortale lovar javára. Ajánljuk e kitünő s a műlovaszat terén majdnem utólréhetlen tagját a társulatnak, a közönség becses pártfogásába.

Rendőrségünk figyelmét felhívjuk azon tarthatlan állapotra, mely a hirneves Kölcsey-utczában levő nyílt árokban észlelhető. Nem csak a közvetlen lakók, de távolabbról is oda hordanak minden szemetet. Tikkasztó hőségben a posványból oly kiállhatatlan büz terjed, mely a közegészséget veszélyezteti.

Mindenféle. Derék főpap. Dr. Jánosy Demjének, a minorita rend tartomány főnökének, Páucsova város róm. kath. közönsége azért, mivel a kath. templomban a magyar hitszónoklatot és hitoktatást behozta, üdvözölő feliratot nyújtott ár. — **Eöri Hegedűs György** m. kir. posta- és távirtda tiszt, ki hasonló minőségben pár hó előtt hagyta el Szabadkát, élete 28. évében elhunyt Szent-Péteren. — **A Maros** nevű duuai monitor, Budapestről felsőbb parancsra Zimonyba ezvezt és ott maradt továbbí rendelkezésig. — **A jótékonycélu** államsorsjárték főnyeremény (60,000 frt) Schöffler Vilmos vingai rendőrkapitány nyerte meg. — **Süketek öröme.** A charchovi egyetem egy orvosnövendéke oly hallókészüleket talált fel, melynek segítségével még a legnagyobb mértékben süket emberek is képesek a közönséges beszédhangot meghallani. — **A párisi világkiállítás** területén, annak megnyitása óta, miként egy orvos constatálta, nem kevesebb mint 31,000 balesethez hívták, melyek közül 40 halálos kimenetelű volt. — **A bécsi Theresianumba** a magyar alapítványi helyre való felvételért, csak olyan ifjak folyamodhatnak, kik igazolják, hogy a magyar nyelvben kellő jártassággal bírnak. — **Szeged** környékét nem csak a sáska, hanem az ugynevezett erdő pusztító pajzs-bogár — fecanium — teszi tönkre, mintegy 150 hold erdőseget lepelt el. — **E veszedelmes féreg** nem a levelet, ha-

nem az élőfa gyöngye fiatal ágait támadja meg s szívia ki belőlük a nedvet. Ugyanezek a rovarok 3—4 hét előtt Szabadkának is több erdőresztletét megkoppasztották, miként lapunkban „hernyó“ néven jelezve volt. — **Haraly** erdői községben borzasztó tűz pusztított. Hat óra alatt a községnek 3/4-ed része elhamvadt. — **Gyulán** ma leplezik le Weinckheim Béla báró volt miniszterelnöknek emlékszobrát. — **Vajda Sándor** birtokos eljegyezte várbeli Rósa Flórárt Szegedről. — **Haynald Lajos** kalocsai érsek, a Mátyás templom számára egy pompás üvegképet készíttetett, mely Szt-Margitot ábrázolja. — **Jablonszki József** földink, Ada város nyugalmazott jegyzője meghalt. — **Szutrély Lipót** bajai ügyvéd 25 frtot adott a bajai elemi iskolás, jöviseletű és szorgalmasan tanuló gyermekek között; kiosztás végett. — **Scheirer Vilmos** 35 éves cserepezőt Baján 53 éves neje megakarta mérgezni, de rajta vesztett, a férjét a kórházba, ötöt pedig a dutyiba szállították. — **Sokratesnek** egyszer azt mondták, hogy valaki igen roszt beszél róla. „Mit bánom én“, mondá a bölc. „Hadd beszéljen, sőt még azt is mondom verjen meg, ha nem vagyok jelen“. — **Ujvidéken** a rendőrség 3000 drb emlékérmét foglalt le, melyet a Ravanicán rendezendő rigómezei szerbünnepp alkalmával akartak osztogatni. — **A zombori csendőr-szárnyparancsnokság** jelentése szerint, a vármegye területén a II. negyedben 1 rablógyilkosság, 2 rablás, 30 lopási eset fordult elő; kiderített 1 rablási s 19 lopási eset. — **Topolyán** egy magyar nő két iker gyermeket szült, az egyiknek egy zsidó fiu és leány voltak kereszt szülői. (?) — **A főthi postás.** az öreg Keresztes, ki naponta párszor megette az utat egy lovas tángájával Főth és Rákospalota közt, szembe találkozott a királlyal az országuton és nem tért ki. Mikor e miatt kérdőre vonták, azt felelte: „Nem térek én ki még a királynak sem. Hiszen ő felsége tudja a törvényt, hogy nekem jussom van ahhoz.“ A király egyszer megszólította az öreg Keresztest és kérdezte tőle nem adná-e el neki a „Szikra“ lovát. — **Az öreg** nemmel felelt. Most nagy a baja az öregnek, besoroztak fiát katonának. — **A szegény** öreg bujába levélben kéri a királyt, hogy ha cserébe haza engedí fiát, hajlandó oda adni „Szikra lovát“. — **Ismeretlen jötevő.** Budapesten a mentő-egyesület lipótbazári állomás egyesületi helyiségeit egy ismeretlen anyagn megnézte. Távozásakor 100 frt alapítványt tett, de sem nevé, sem foglalkozását nem mondotta meg. — **Érdekes adatok.** London összes utcáinak hosszúsága meghaladja a 7000 mértföldet. Hogy ezen végig menjen az ember 1 évet venne igénybe. — **A londoniak** egy év alatt elfogyasztanak 1,500,000 ökröt, két millió juhot, két millió borjut, 8 millió szárnyast, 5 millió font halat, 500 millió osztrigát, 20 millió apró tengeri állatot. Ezenkívül több millió tonna huskivonatot s kiszámíthatatlan mennyiségű egyéb élelmi szert. Sör fogy 200 millió quart, rum 10 millió és bor 50 m. quart. — **Weilen** József udvari tanácsos a boldogult trónörökös által megindított népszerű ethnografiai vállalat német kiadásának szerkesztője Bécsben elhunyt. — **Orenovics Sándor** Milán királyi fiát Szerbia királyává kente föl Mihály metropolita nagy ünnepelességek mellett a zicsai kolostorban. A gyermekkirály halál-sápadt lett midőn fejét a szent olaj érintette. Az aktus alatt 101 agyulövés dördült el. — **A verbói** zsidótemplomban tragikomikus jelenet játszódott le. Az isteni tisztület után egy fiatal nő rohant be, és a hitközség kántorát torkon ragadva így kiáltott: „most megfojtalak“. Pofra pof esattant el és a karmok már véres nyomokat hagytak a kántor ábrázatán. — **Kitudódott,** hogy a dühös aszszony felesége a kántornak, kit hűtelenül őt gyermekével együtt elhagyott. — **Succi** a világhírű koplaló jelenleg Párisban koplal, ujból 30 napot. A koplalás nyolczadik napján felmászott az Eiffel toronyra és üres gyomra daczára es használta a felhúzó gépet. — **Topolyán** az országos nyári vásár ma tartatik. — **Ez is reform.** Kalocsa város bölc tanácsának az a sajtárságos ülete támadt, hogy — mert iskolázott dobost nem kaptak, — hát ennek hiányában egy obsitos hornistát fogadtak fel, ki már két hét óta gyögyörkődötti a katonatrombita fülbemászó hangjával a n. é. közönséget s a külfüféle obermars, „rückwerkz koncertirungs“-féle indulókkal hívja fel a lakosság figyelmét a legújabb — hirre. — **Az ujvidéki** katonai laktanya építésénél borzasztó szerencsétlenség történt. Két fiu az emelet felső faláról a pinczehelyiségbe bukkott. Mindkettő meghalt. — **Kellemetlen dollog** mikor az ember kedvet kap a munkához, vége van a hivatalos óráknak. — **A mi igaz.** Ugyan maga már ismét korhelykedett egész éjjel — mondja a polgármester az ujdonsült hivatalnoknak. Nem én kérem. Ne tagadj, csak ugy árad ön körül a borgóze. Hiszen nemis áradhat tejszag, mikor egész éjjel bort ittam. — **Egy tudós** mézet evett. Ej, ejl ez tán a tudósok is megeszik a mézet? trefálkózik egy gyenge fejű egyén. Furcsa, viszonzá a tudós, tehát azt hiszi az ur, hogy az Ursteu

csak bolondok számára teremtette. — N. Váradon a tűzország a vársáncban egy óriási ágyugolyóra akadt. A golyó félméter átmérőjű. Köréteg képződött már rajta, melynek lehántása után egy kis csapra akadtak, hol a golyó puskaporról lett megtöltve. — Két vándorló legény egy vendéglő előtt ment, hol a konyhából kitünő pecsenye-illat szállt fel, melyet mindkét legény tele tudóval szitt be. Kis várta így szól az egyik: „Ejnye de jó volna, ha most ehhez a felséges szaghoz egy darab kenyertünk volna.” — Ziska Gábor a pesti alsójárás ifju szolgabírája 30 éves korában Ráczevén meghalt. — A békésmegyei főügyész Csaba város érdekében polgári keresetet indított, melyben az alperesek száma 3000 ember. — Félreértés. Rendőr (egy házalo harmonikához.) Van engedélye a muzsikálásra? H. Nincs. R. Akkor kísérjen. H. Igen szivesen. Melyik nőtát akarja énekelni.

Nyilttér.*)

Nyilatkozat.

A szélrózsának eresztett azon állítással szemben, „hogy én Dr. Patek urat felkerestem miszerint az nekem segédkezet nyujtson Gálfy Gy. ellen, ki azonban e helyett engem sértő kifejezésekkel illetett s nyakon csipve lakásából kidobott“; kijelentem, hogy ezen hir nem való. Én igaz, hogy felkerestem dr. Patek urat, de csak azon czébből, mondaná meg, melyik év és napon tartatott meg Gálfy Gy. és közte a sajtóbírósi tárgyalás. Dr. Patek a felvilágosító válasz után nekem szemrehányást tett, hogy néki N. N. orvos besugta miszerint én és N. N. az egészségügyi bizottsági gyűlésen a körorvosi állás jelölésnél ellene korteskedtünk és szavaztunk. Ez a való tényállás, és megvagyok győződve hogy dr. Patek ur ezen való tény, habár most nehezelt is reám, szükség esetén meg fogja erősíteni. Nemkülönben kijelentem, hogy valótlan az is, mintha én Jóó Gusztáv üzletében a következő kitéltet használtam: „adatok ezen apró bankjegyekért egy százast, elküldöm N. N. orvosnak legalább egy évre belesz tömve a szája“, — mert sokkal nagyobb tiszteletet tanusítok az orvos urak iránt, mintsem oly sértő kitéltet használtam volna; de mit készakarva sem használhattam, mert én az orvos uraknak már több év óta egynek sem küldök újév alkalmakor pénzbeli ajándékot. Egyelőre ezt tartottam szükségesnek a magam és az orvosi kar reputációja érdekében nyilvánosságra hozni addig is, míg az esküdszék felette dönteni fog.

Szabadkán, 1889. július 7-én.

Jóó Károly.

Vasuti közlekedésünk.

(Uj menetrend. Érvényes 1889. június hó 1-től).

Szabadka—Szeged.

Szabadka indulás 5.11.* 2.35, 5.10, 6.32,* 7.40.*
Palics 5.32,* 2.51, 5.29, 6.49,* 7.59.*
Horgos 6.19, 3.22, 7.21.*
Szeged érkezés 7.00, 3.53, 7.52.*

Szeged—Szabadka.

Szeged 8.01, 12.90, 8.45.*
Horgos 8.35, 12.34, 9.36.*
Palics 9.07, 1.05, 6.00,* 8.10,* 10.17.*
Szabadkára érkezés 9:2, 1.20, 6.17,* 8.30,* 10.36.*
(Szabadkán, Szegeden vendéglő az állomáson).

Szabadka—Baja.

Szabadka indulás 5.45,* 2.45.
Csikeria 6.32, 3.20.
Bács-Almás 7.18, 3.52.
Bikity-Borsód 8.02, 4.26.
Baja érkezés 8.52, 5.02.

Baja—Szabadka.

Baja indulás 10.25, 6.50.*
Bikity-Borsód 11.05, 7.51.*
Bács-Almás 11.45, 8.47.*
Csikeria 12.10, 9.21.*
Szabadka érkezés 12.40, 10.00.*

Szabadka—Eszék—Villány.

Szabadka (vendéglő) indulás 5.34,* 2.10, 6.37.*
Tavankut 6.09, 2.50, 7.01.*
Bajmók 6.40, 3.19, 7.20.*
Nemes-Militics 7.25, 4.12, 7.49.*
Zombor 8.05, 5.00, 8.09.*
Prigl.-Szt.-Iván 8.36, 5.35, 8.29.*
Szónta 8.55, 5.57, 8.42.*
Gombos (vendéglő) 9.11, 6.16,* 8.55.*
Dálja (vendéglő) 3.07,* 11.29, 10.10.*
Bród 4.29.*
Eszék (vendéglő) 1.47, 4.38,* 7.50.*
Villány érkezés 3.47, 6.25,* 9.19.*

Villány—Eszék—Szabadka.

Villány (vendéglő) indulás 7.05, 1.03, 9.20.*
Eszék (vendéglő) 3.46, 11.31,* 5.05.*
Bród érkezés 10.34,* 4.29.*
Dálja (vendéglő) indulás 5.55,* 5.08.
Gombos (vendéglő) 6.24,* 7.08, 9.15.
Szónta 7.21, 9.34, 6.46.

* E rovat alattikért nem felelős a Szerk.

Prigl.-Szt.-Iván 7.34, 9.54, 7.09.*
Zombor 8.00, 10.49, 8.10.*
Nemes-Militics 8.14, 11.13, 8.38.*
Bajmók 8.49, 12.00, 9.37.*
Tavankut 9.04, 12.22, 10.02.*
Szabadka (vendéglő) érkezés 9.27, 12.55, 10.42.*

A vonat csatlakozik Szabadkán Budapest, Belgrád, Baja és Szeged felé.

Budapest—Zimony—Belgrád.

Budapest indulás 2.35,* 8.00, 2.40, 9.40.*
Kis-Körösről érkezik 4.31,* 11.04, 4.52, 1.48.*
Szabadka érkezés 5.44,* 1.02, 6.12,* 4.24.*
Szabadka indulás 5.50,* 1.46, 6.26,* 5.24.*
Csantavér 2.11, 6.16
Topolya 2.34, 6.59, 6.48.
Hegyes Feketehegy 2.56, 7.16,* 7.20.
Verbász Kula 3.16, 7.30,* 7.46.

O-Kér 3.34, 7.44,* 8.15.
Kiszács 3.51, 8.38.
Ujvidék (vendéglő) 7.40, 4.19, 8.21,* 9.17.
India (vendéglő) érkezés 5.21, 9.05, 10.38.
Zimony érkezés 8.59, 6.20,* 9.45,* 11.55.
Belgrád érkezés 9.09, 6.45,* 10.05,* 12.30.

Kis-Körös—Kalooca.

Kis-Körösről indul 11.27, 5.10.
Kaloocára érkezik 1.07, 6.38.*
Kaloocáról vissza ind. 8.55, 2.18.
Kiskörösről érkezik 10.26, 4.02.

A Budapestről Belgrád felé közlekedő vonatknál a vegyesvonal Szabadkától, mint személyvonal közlekedik.

Belgrád—Zimony—Budapest.

Belgrád indulás 3.02,* 5.30,* 8.25, 3.25.
Zimony (vendéglő) 3.12,* 6.11, 9.00, 4.01.

India (vendéglő) 6.52, 10.01, 5.31.
Ujvidék (vendéglő) 4.32,* 7.43, 11.16, 7.19.*
Kiszács 11.38, 7.58.
Verbász Kula 8.28, 12.18, 8.51.*
Hegyes Feketehegy 8.40, 12.36, 9.14.*
Tepolya 8.57, 1.02, 9.47.*
Csantavér 1.21, 10.13.*
Szabadka érkezés 6.30, 9.32, 1.45, 10.50.*
Szabadka indulás 6.38, 9.46, 2.25, 11.28.*
Kiskörös (vendéglő) érk. 7.49, 10.59, 4.12, 1.58.*
Budapest érkezés 10.05, 1.25, 7.30,* 6.40.

Megjegyzés: Az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli idő csillaggal van jelölve.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
SZALAY LÁSZLÓ A.

256/1889. szám.

1—1

Árverési hirdetemény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a topolyai kir. járásbírósi 1886/885. számú végzése által **Tokai Sámuelné** pacséri lakos javára **Tokai Sámuel** pacséri lakos ellen 1275 frt tőke, ennek kamatai és eddig összesen 83 frt 50 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le és fölül foglalt és 417 frt 90 krra becsült gazdasági eszközök, gabonaneműek, butorok, élelmiszerek, ló, tehén és baromfiakból álló ingóságok árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 2276/1889. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Pacséron, alperes lakásán leendő eszközökre **1889. évi július hó 19-ik napjának délelőtt 11 óra** határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Topolyán, 1889. évi június hó 26. napján.

Rozgonyi Gábor

kir. bir. végrehajtó.

„MARGIT“

GYÓGYFORRÁS,

„MAGYAR SELTERS“

Vegyelmezve a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vegyi összetétele, kevés szabad, de gazdag, félig kötött szénadtartalma kiváló hatásnak bizonyult különösen **tüdőbántalmalnál** a hol a szabad-szénadtartalma a legelőnyösebb j lenléte megóvja a betegét a káros, sőt veszedelmes izgatástól, ellenben a feliz kö uti szénadtartalma a gyógyhatásu alkotórészeknek a beteg testrészekbe való gyors és biztos felvételét székeli. Ezen tulajdonságának köszönhető a Margit-forrás azon kiváló előnyét is, hogy a hol szabad-szénadtartalmaiban erősb és csapvíz, mint a **seltersi-gleichenbergi, tudóbjajokban**, különösen **tüdővérzéseknél** már nem alkalmazhatók, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folyton használhatók.

A **tüdőbeteg**ek kímáltikus gyógyintézetekben, különösen a leglátogatottabb **Görbersdorfbán**, a Margit-víz otthonossá vált. — Orvosi tekintélyeink Budapesten: **Dr. Korányi, Dr. Gebhardt, Dr. Navratil, Dr. Poór, Dr. Kéty, Dr. Barbás**; Bécsben: **Dr. Bamberger, Dr. Duschek** stb. a legjobb eredménnyel alkalmazzák a **légző-, emésztő- és húgyzervek** általános hurutos bántalmainál.

Mint ivóviz

präservatív-gyógyszernek bizonyult legközelebb **Triest-Fiumában** **KOLERA** megbetegedés ellen a

„MARGIT“ borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárólagos főraktár **ÉDESKUTY L.** m. kir. és szerb k. udv. ásványvíz szállítóvállalat, Budapest.

Ugyisintén kapható minden gyógyszer-tárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.